

Pensioenwet lijkt op weg naar veilige haven: meerderheid in beide Kamers ligt binnen handbereik

De pensioenhervorming lijkt op een meerderheid in het parlement te kunnen rekenen. Niet alleen de regeringspartijen maar ook PvdA, GroenLinks en SGP steunen de hervorming in principe. Daardoor ligt ook een meerderheid in de Eerste Kamer onder handbereik.

Gijs Herderschee 15 december 2022, 21:20

Senna Maatoug (GroenLinks) en Henk Nijboer (PvdA) donderdag in overleg tijdens de tweede termijn van het debat over Wet toekomst pensioenen in de Tweede Kamer. Beeld Freek van den Bergh / de Volkskrant

Dit bleek donderdag tijdens het afsluitende debat over de hervorming van het pensioenstelsel. De Tweede Kamer stemt

volgende week over het wetsvoorstel, daarna neemt de Eerste Kamer het in behandeling. Verantwoordelijk minister Carola Schouten (CU) hoopt dat het wetsvoorstel op 1 juli van kracht wordt. Pensioenfondsen krijgen daarna tot 2027 de tijd om over te stappen naar het nieuwe stelsel. Schouten streefde naar een zo breed mogelijke steun, maar na zo'n honderd uur debatteren is die beperkt gebleven tot de partijen die er in beginsel al positief tegenover stonden.

De coalitie steunt van meet af het wetsvoorstel. De partijen hebben met 31 stemmen echter geen meerderheid in de Eerste Kamer. Om daar de minimale meerderheid van 38 zetels te halen is steun nodig van GroenLinks met 8 zetels, de PvdA met 6 zetels en SGP die daar 2 zetels heeft. Complicerende factor is dat op 15 maart verkiezingen zijn voor de Provinciale Staten. Die Staten kiezen op 30 mei de nieuwe Eerste Kamer. De samenstelling kan dan danig veranderen.

Meer toezeggingen

Om PvdA en GroenLinks binnenboord te krijgen, waren met die partijen al afspraken gemaakt over vertraging van de stijgingen van de AOW-leeftijd, een tijdelijke regeling om eerder te stoppen met werken en een verplichte verzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel kwamen daar toezeggingen bij over de beperking van het aantal werkenden dat nu geen pensioen opbouwt. Nu zijn dat er zo'n 1,7 miljoen, half om half zelfstandigen en werknemers. Het aantal werknemers zonder pensioen wordt in vijf jaar gehalveerd, beloven werkgevers. PvdA en GroenLinks willen dit in de wet vastleggen.

Ook de pensioenopbouw van uitzendkrachten moet worden verbeterd, vinden de partijen. PvdA en GroenLinks willen verder regelen dat vanaf 18 jaar pensioen wordt opgebouwd door werknemers. Dit is volgens de PvdA vooral belangrijk voor mbo'ers die jong beginnen met werken. Zij bouwen dan drie jaar extra pensioen op, want nu begint pensioensparen op de 21ste verjaardag. Ook willen de linkse partijen dat de regeling om eerder te stoppen met werken wordt voortgezet, toegespitst op mensen met een zwaar beroep.

De SGP is kritisch over het wetsvoorstel maar steunt de hoofdlijnen. De partij hecht ook aan de nieuwe regels voor het nabestaandenpensioen. Wel wil de partij graag, gesteund door de CU, dat er ook nabestaandenpensioen komt als er jarenlang premie is betaald, maar op het moment van overlijden geen dekking is voor het nabestaandenpensioen omdat de kostwinner bijvoorbeeld lang werkloos is en de verzekering niet heeft voortgezet.

'Casinopensioen'

Een ander deel van de oppositie ageerde donderdag fel tegen het wetsvoorstel. Vooral Bart van Kent (SP) en Leon de Jong (PVV) trokken fel van leer. Van Kent vindt dat het nieuwe stelsel een 'casinopensioen' oplevert. Hij waarschuwt tegen de onzekerheid over de hoogte van het pensioen wanneer dat meer gaat meebewegen met de waarde van het belegd vermogen: omhoog als het goed gaat en omlaag als het een jaar slecht gaat. De Jong vindt het beoogde nieuwe stelsel een 'historische fout'. Hij meent dat het wetsvoorstel 'erdoorheen wordt gejaast'. Hij diende een motie van wantrouwen in tegen Schouten. Onafhankelijk

Kamerlid Pieter Omtzigt hekelt de hervorming: 'Dit maakt het niet beter, er is een risico op uitvoeringschaos. Doe het niet.'

De wet draait om een wijziging van het pensioenstelsel, gebaseerd op een akkoord uit 2020 van vakbeweging, werkgevers en het kabinet Rutte III. Nu wordt premie betaald voor een vast pensioenbedrag dat, als het pensioenfonds er goed voor staat, jaarlijks wordt verhoogd. Maar door die belofte moeten pensioenfondsen grote buffers aanhouden om klappen op te vangen. De rente speelt nu een cruciale rol bij het bepalen of een fonds er goed voor staat. In het beoogde nieuwe systeem speelt de rente geen doorslaggevende rol meer, maar wordt het pensioen afhankelijk van de betaalde premie plus het beleggingsrendement.